

Globālajos akciju tirgos gads noslēdzies ar iespaidīgu izaugsmi, taču turpmākais ceļš būs daudz grūtāks

Aizvadītais gads investoriem bijis veiksmīgs. Decembrī *MSCI World* akciju indekss palielinājās par 4%, kopumā nodrošinot 32% pieaugumu 2021. gadā un pat 81% pieaugumu pēdējo trīs gadu laikā. Tomēr gada pēdējais mēnesis finanšu tirgos nesākās pārāk priecīgi, jo divas dienas S&P 500 indekss uzrādīja lielāko kritumu kopš 2020. gada oktobra. Investoru aktivitātes mazināšanos un pieaugošo spriedzi lielā mērā noteica ASV Federālo rezervju sistēmas (FED) ziņas par monetārās politikas maiņu un vīrusa jaunā omikrona varianta straujo izplatību visā pasaulē.

Šķiet, FED beidzot atzīst, ka pavasarī izteiktais pieņēmums par straujā inflācijas kāpuma īslaicīgumu ir bijis kļūdainis, un pēdējo mēnešu laikā tās tonis attiecībā uz turpmāko ASV monetāro politiku pakāpeniski kļuvis stingrāks. Decembra vidū FED paziņoja, ka divkāršos aktīvu atpirkšanas programmas tempu no sākumā plānotajiem 15 miljardiem USD mēnesī līdz 30 miljardiem USD. Tas nozīmē, ka minētā programma tiks noslēgta jau 2022. gada martā. Nav šaubu, ka pēc obligāciju pirkšanas programmas beigām FED nākamais solis būs procentu likmju paaugstināšana, liekot investoriem pārvērtēt tirgus iespējas nākamajam gadam. Mainīgās investoru gaidas veicina īstermiņa tirgus procentu likmju palielināšanos. Vien četrus mēnešu laikā divu gadu ASV valsts parādzīmju ienesīgums ir palielinājies no 0,20% līdz 0,75%. Strauji pieaugot procentu likmēm ASV, tās palielinājušās arī citos tirgos, kas negatīvi ietekmējis daudzu drošo obligāciju cenas.

Jaunais pandēmijas vilnis gada beigās ir būtiski palielinājis svārstīgumu akciju tirgos. Visticamāk, spriedze investoru vidū saglabāsies arī tuvākajās nedēļās. Tomēr, raugoties uz 2022. gadu, sagaidām pozitīvu gadu akciju tirgos. Lai gan pašreiz pandēmijas situācija ir diezgan saspringta, visticamāk, tāpat kā iepriekšējos gados, pavasarī inficēšanās gadījumu skaits atkal sāks strauji samazināties. Ekonomiskie rādītāji daudzviet pasaulē joprojām ir ļoti stabili, bezdarbs ir strauji samazinājies, tāpēc patēriņš saglabāsies augsts. Attiecīgi, lai gan pasaules ekonomikas izaugsmes temps palēnināsies, tas joprojām būs salīdzinoši augsts. Saskaņā ar analītiķu prognozēm 2022. gadā uzņēmumu peļņas pieaugums būs ap 7%. Arī globālo uzņēmumu pārstāvji ir optimistiski noskaņoti attiecībā uz 2022. gadu. Lai gan uzņēmēju noskaņojuma rādītāji kopš vasarā sasniegtajiem rekordlielumiem ir nedaudz samazinājušies, tie joprojām ir ļoti labi. Eirozonas apstrādes rūpniecības uzņēmumu noskaņojuma rādītājs decembrī bija 58 punkti, pakalpojumu nozarē – 53,3 punkti, bet ASV – attiecīgi 58,7 un 62 punkti (visas vērtības virs 50 punktiem norāda uz pozitīvām nākotnes gaidām).

2021. gadā attīstības valstu tirgu akcijas būtiski atpalika no attīstīto valstu tirgu akcijām, ko galvenokārt noteica Ķīnas ārkārtīgi nelabvēlīgā politika pret lielākajiem vietējiem IT uzņēmumiem. Ķīna ir saskārusies arī ar būtiskiem izaicinājumiem vietējā nekustamā īpašuma tirgū. Tomēr vietējā valdība ir paziņojusi, ka 2022. gadā tiek plānoti nopietni stimulēšanas pasākumi, tāpēc pēc neveiksmīga gada šogad Ķīna varētu kļūt par pozitīvu faktoru akciju tirgiem.

Akciju tirgus ienesīgums (2021. gada 31. decembrī)

Reģions	Indekss	Val.	Decembris	Kopš 2021. gada sākuma	3 mēn.	1 gads	3 gadi	5 gadi
Pasaule	MSCI World	EUR	3,2%	31,1%	9,83%	31,07%	81,20%	86,81%
Pasaule	MSCI Emerging Markets	EUR	0,8%	4,9%	0,58%	4,86%	37,27%	48,53%
ASV	S&P 500	USD	4,4%	26,9%	10,65%	26,89%	90,13%	112,89%
Eiropa	MSCI EURO	EUR	5,2%	21,5%	5,68%	21,53%	42,42%	32,76%
Centrāleiropa	MSCI EM Eastern Europe	USD	-1,4%	12,9%	-8,61%	12,91%	20,84%	25,29%
Āzija	MSCI EM Asia	USD	1,3%	-6,6%	-1,20%	-6,61%	37,23%	58,99%
Latīņamerika	MSCI EM Latin America	USD	4,6%	-13,1%	-4,42%	-13,13%	-16,99%	-9,01%

Lielākie riski tirgos 2022. gadā

Galvenie riska faktori turpmākajos mēnešos un visu 2022. gadu joprojām būs pandēmija un pieaugoša inflācija, kas jau pašreiz likusi dažām centrālajām bankām ieviest stingrāku monetāro politiku. Pēc FED pēdējām darbībām un paziņojumiem nākotnes līgumu tirgus uzrāda aptuveni 80% varbūtību, ka FED pirmo reizi paaugstinās procentu likmes jau martā. Investoriem būs grūti pielāgoties šai videi, jo ļoti bieži augsto procentu likmju ciklu sākums ir noteicis negatīvu ienesīgumu gan akciju, gan obligāciju tirgū. Taču šoreiz apstākļi ir atšķirīgi, jo procentu likmju paaugstināšana ASV tiek gaidīta jau ilgāku laiku, un tam nevajadzētu būt lielam pārsteigumam. Pēdējo nedēļu laikā būtiski palielinājusies arī ģeopolitiskā spriedze, un tas varētu turpināt radīt nokaitētu atmosfēru enerģijas tirgū vai radīt traucējumus globālajā piegādes ķēdē, kas vēl joprojām nav pilnībā atjaunota.

Iepriekšminētā informācija sniegta tikai informatīvos nolūkos. Tā nav ieguldījumu konsultācija vai kāda produkta vai pakalpojuma piedāvājums. Ne šis dokuments, ne tajā aprakstītie produkti nav paredzēti izplatīšanai vai pārdošanai Amerikas Savienotajās Valstīs vai personām, kuras dzīvo Amerikas Savienotajās Valstīs, t.s. ASV personām, un šāda izplatīšana var nebūt likumīga. SEB neuzņemas atbildību par ieguldījumu lēmumiem, kuri pieņemti, pamatojoties uz iepriekšminēto informāciju. Sniegtās informācijas pamatā ir dati, kuru avotus SEB uzskata par uzticamiem. SEB nevar saukt pie atbildības par informācijas pilnīgumu vai pareizību, vai jebkādiem zaudējumiem, kas var rasties šādas informācijas rezultātā.

Ieguldījumi akcijās, fondos un citos vērtspapīros ir saistīti gan ar iespējām, gan riskiem. Ieguldījumu tirgus vērtība var gan palielināties, gan samazināties. Dažreiz zaudējumi var pārsniegt sākotnējo ieguldījumu. Ārvalstu tirgos veikto ieguldījumu gadījumā Jūsu peļņu var ietekmēt valūtas kursu svārstības. Aprakstīto ieguldījumu produktu un finanšu indeksu peļņas likmes iepriekšējos periodos vai tiks sasniegtas nākamajos periodos, nav apsolījums vai atsauce uz peļņas rentabilitāti nākamajos periodos.

Pirms lēmumu pieņemšanas par ieguldījumiem iesakām rūpīgi izvērtēt finanšu, juridiskos, normatīvos, grāmatvedības un nodokļu jautājumus, kas saistīti ar ieguldījumiem, un novērtēt visus ar ieguldījumu saistītos riskus, kā arī ieguldījuma atbilstību un piemērotību. Ja nepieciešams, vērsieties pie SEB konsultantam, lai iegūtu sīkākus paskaidrojumus, par nodokļu jautājumiem aicinām vērsties pie attiecīgās jomas speciālista. Vispārīga informācija par ieguldījumiem, kā arī vērtspapīriem ir pieejama SEB interneta vietnē <https://www.seb.lv>